

Bruxelles, 26.10.2018
COM(2018) 716 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

UE și Acordul de la Paris privind schimbările climatice: bilanțul progreselor realizate la Conferința părților de la Katowice

[în aplicarea articolului 21 din Regulamentul (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind un mecanism de monitorizare și de raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și de raportare, la nivel național și al Uniunii, a altor informații relevante pentru schimbările climatice și de abrogare a Deciziei nr. 280/2004/CE]

{SWD(2018) 453 final}

Raport intermediar privind politicile climatice

Cuprins

1	Respectarea angajamentelor internaționale ale UE	1
2	Emisiile EU ETS	2
2.1	Emisiile EU ETS în 2017	2
2.2	Revizuirea cadrului de reglementare al EU ETS.....	3
3	Emisiile acoperite de „legislația privind partajarea eforturilor”	5
3.1	Evoluția emisiilor la nivelul UE.....	6
3.2	Respectarea de către statele membre a Deciziei privind partajarea eforturilor	8
3.3	În perspectiva anilor 2020 și 2030.....	9
4	Exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură	12
5	Elaborarea legislației UE.....	14
5.1	Transportul rutier.....	14
5.2	Eficiența energetică și energia din surse regenerabile.....	15
5.3	Guvernanța uniunii energetice.....	16
5.4	Regulamentul privind gazele fluorurate	16
5.5	Economia circulară.....	17
6	Finanțarea politicilor climatice.....	17
6.1	Venituri din licitarea certificatelor EU ETS	17
6.2	LIFE	18
6.3	NER 300.....	18
6.4	Integrarea politicilor climatice în bugetul UE	19
7	Adaptarea la schimbările climatice	20
8	Cooperarea internațională în domeniul climei.....	21
8.1	Acțiuni la nivel mondial	21
8.2	Aviație	23
8.3	Politica maritimă	23
8.4	Crearea unei legături între EU ETS și sistemul de comercializare a emisiilor al Elveției	24
8.5	Piețele internaționale ale carbonului	24
8.6	Acțiunea voluntară – Parteneriatul de la Marrakesh privind combaterea schimbărilor climatice la nivel global	25

8.7	Sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare	25
-----	---	----

1 Respectarea angajamentelor internaționale ale UE

În 2018, UE a adoptat legislație care îi va permite să își respecte angajamentul de a-și reduce emisiile de gaze cu efect de seră (GES) cu cel puțin 40 % până în 2030, față de 1990. De asemenea, UE și-a fixat obiective mai ambițioase în domeniul energiei din surse regenerabile și al eficienței energetice. Dacă toate aceste măsuri vor fi puse în aplicare, se estimează că vor determina o reducere a emisiilor de circa 45 % până în 2030.

Dacă se vor menține politicile actuale, se estimează că în 2030 emisiile vor fi cu 30 % sub nivelul din 1990 (pe baza previziunilor statelor membre, majoritatea cărora au fost transmise în martie 2017). Prin urmare, pentru a-și îndeplini obligațiile care le revin în temeiul noii legislații, statele membre vor trebui să elaboreze politici și măsuri care să reducă și mai mult emisiile.

UE rămâne pe drumul cel bun în ceea ce privește atingerea obiectivului stabilit pentru 2020 de reducere cu 20 % a emisiilor de GES față de nivelurile din 1990. În 2017, emisiile de GES ale UE au scăzut cu 22 %, conform datelor preliminare (care includ emisiile provenite din aviația internațională, dar nu și emisiile și absorbțiile rezultate din exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură). Conform previziunilor statelor membre, emisiile vor scădea și mai mult, deci UE se așteaptă să își atingă obiectivul pentru 2020.

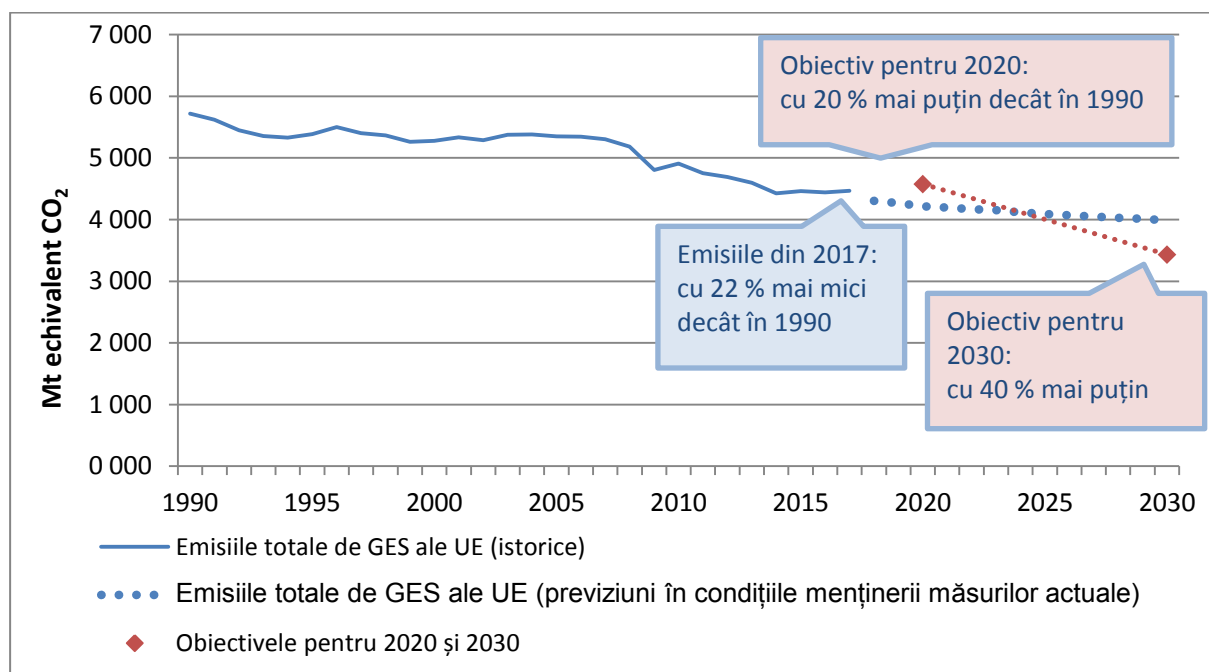

Figura 1: Emisiile totale de GES ale UE (emisiile istorice 1990-2017, previziunile privind emisiile 2018-2030) (Mt echivalent CO₂-) și obiectivele de reducere a emisiilor de GES¹.

Conform datelor preliminare, emisiile din 2017 au fost cu 0,6 % mai mari decât în 2016. Creșterea a fost cauzată în principal de sectorul transporturilor și de industrie. Cu toate acestea, decuplarea activității economice de emisiile de GES a continuat, creșterea emisiilor

¹ Majoritatea statelor membre și-au transmis previziunile în martie 2017, iar cele mai recente date disponibile sunt din 2015.

fiind semnificativ mai mică decât creșterea economică. Intensitatea emisiilor de gaze cu efect de seră a economiei, definită ca raportul dintre emisii și PIB, a scăzut la un nivel record de 315 g echivalent CO₂/EUR, ceea ce reprezintă jumătate din nivelul din 1990. Între 1990 și 2017, PIB-ul combinat al UE a crescut cu 58 %, în timp ce emisiile totale de GES au scăzut cu 22 %.

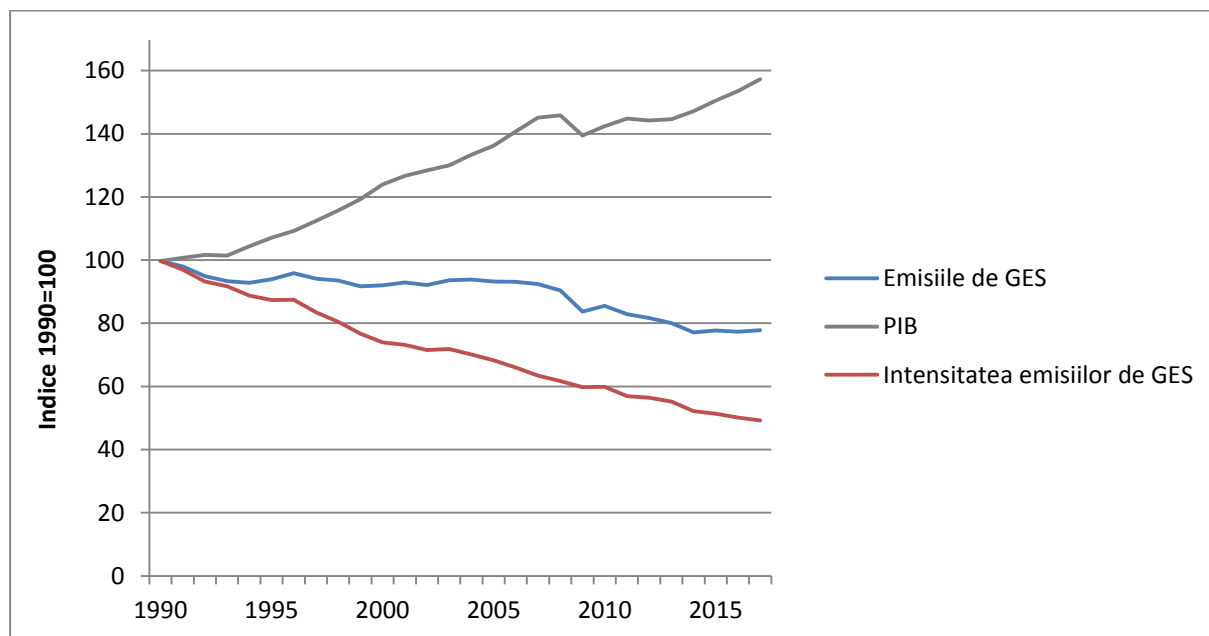

Figura 2: Emisiile de GES ale UE, PIB-ul real și intensitatea emisiilor de GES (1990 = 100)².

2 Emisiile EU ETS

Sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) include circa 11 000 de centrale electrice și fabrici, precum și transportul aerian pe teritoriul țărilor participante și între acestea.

2.1 Emisiile EU ETS în 2017

Se estimează că în 2017 emisiile provenite de la instalațiile incluse în EU ETS au crescut ușor (cu 0,18 %) față de 2016³. Creșterea întrerupe tendința descendentă înregistrată de la începutul etapei 3, în 2013, și poate fi explicată prin creșterea cu 2,4 % a PIB-ului real, care este mai mare decât în orice an de la începutul actualei perioade de comercializare a emisiilor.

Creșterea a fost determinată, în principal, de industrie, în timp ce emisiile din sectorul energiei au scăzut ușor. Emisiile verificate generate de sectorul aviației au continuat să crească, atingând 64,2 milioane de tone de CO₂ în 2017, cu 4,5 % mai mult decât în 2016.

Schimburile de credite internaționale pentru certificate ale UE au ajuns la un nivel foarte scăzut. În cursul etapelor 2 (2008-2012) și 3 (începând cu 2013), un total de 1,49 miliarde au

² Date privind PIB-ul: AMECO/ECFIN/Banca Mondială. Estimări completate de AEM.

³ Pe baza informațiilor înregistrate în registrul Uniunii.

fost utilizate sau schimbate pentru a compensa emisiile în cadrul sistemului EU ETS. În cursul etapei 3, circa 436 de milioane fuseseră utilizate până în iunie 2018 (circa 11,5 milioane numai în 2017). Începând cu 2021, nu va mai fi posibilă utilizarea de credite internaționale pentru a se conforma obligațiilor EU ETS.

2.2 Revizuirea cadrului de reglementare al EU ETS

La 9 noiembrie 2017, Parlamentul European și Consiliul au ajuns la un acord provizoriu privind revizuirea sistemului EU ETS, în special pentru perioada de după 2020. Directiva ETS revizuită a fost publicată la 14 martie 2018⁴. Printre altele, aceasta reduce și mai mult plafonul de emisii prin majorarea factorului linear de reducere la 2,2 % pe an începând din 2021. Aceasta înseamnă că, între 2021 și 2030, emisiile vor fi reduse cu 48 de milioane de tone echivalent CO₂ pe an, față de 38 de milioane de tone în actuala etapă de comercializare, menținând astfel sistemul EU ETS pe traiectoria corespunzătoare pentru îndeplinirea obiectivului de reducere a emisiilor cu 43 % până în 2030. Așa cum se arată în figura 3, previziunile statelor membre, majoritatea cărora datează din 2017, indică o scădere a emisiilor mai mică decât cea impusă de ETS.

Directiva revizuită abordează problema excedentului de certificate care s-a acumulat din 2009, în principal ca urmare a crizei economice și a utilizării creditelor internaționale pentru a compensa emisiile din UE. În ultimii trei ani excedentul a scăzut constant, cu aproape jumătate de miliard de certificate (a se vedea figura 3), parțial ca urmare a suspendării temporare a licitațiilor pentru o parte din certificate⁵. Acesta rămâne însă substanțial: peste 1,6 miliarde de certificate în momentul de față⁶.

⁴ Directiva (UE) 2018/410 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2018 de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea rentabilizării reducerii emisiilor de dioxid de carbon și a sporirii investițiilor în acest domeniu și a Deciziei (UE) 2015/1814 (JO L 76, 19.3.2018, p. 3 -27).

⁵ Această suspendare a fost o măsură pe termen scurt prin care s-a amânat licitarea a 900 de milioane de certificate din perioada 2014-2016 până în 2019-2020.

⁶ Comisia a publicat cele mai recente informații privind excedentul în mai 2018:
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0516\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0516(01)&from=EN)

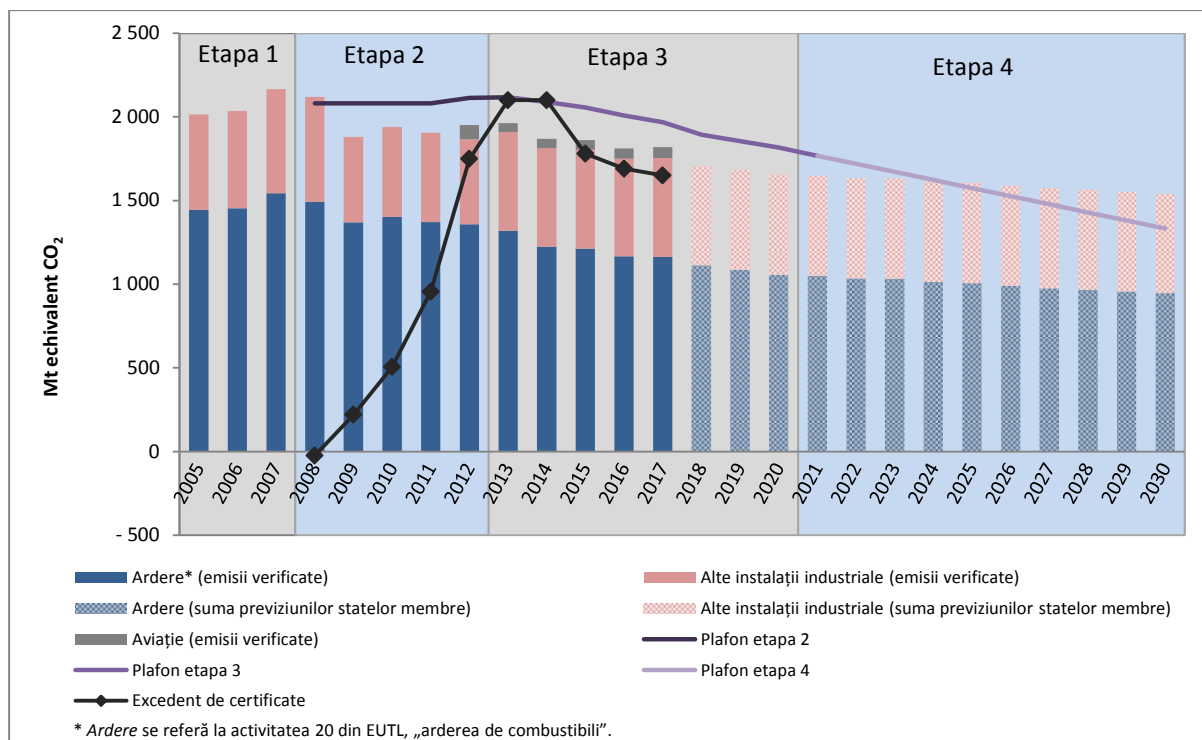

Figura 3: Emisiile ETS verificate din perioada 2005-2017, previziunile privind emisiile ETS pentru perioada 2018-2030, plafonul pentru emisii din cadrul ETS pentru etapele 2, 3 și 4, precum și excedentul acumulat de certificate ETS 2008-2017 (Mt echivalent CO₂). Graficul arată emisiile ETS verificate, împreună cu domeniul de aplicare sectorial și geografic al ETS, în anul relevant; prin urmare, nu poate fi citit ca serie cronologică înainte de 2013. Aviația este inclusă în plafonul pentru perioada 2012-2017⁷.

De asemenea, directiva abordează problema excedentului de certificate prin consolidarea rezervei pentru stabilitatea pieței (RSP), care va începe să funcționeze la 1 ianuarie 2019. RSP reduce excedentul prin reducerea volumelor de certificate licitate în cazul în care acestea depășesc 833 de milioane de certificate, așa cum este cazul în prezent. Directiva aduce două modificări principale funcționării RSP:

- procentajul excedentului care urmează să fie plasat în rezervă între 2019 și 2023 va fi dublat, de la 12 %, așa cum se stabilise inițial, la 24 %, ceea ce înseamnă că excedentul va fi redus mai rapid; și
- începând din 2023, certificatele din rezerva pentru stabilitatea pieței care depășesc volumul licitat din anul precedent nu vor mai fi valabile.

În practică aceasta înseamnă că, în fiecare an până în 2023, Comisia va calcula numărul certificatelor aflate în circulație (excedentul) și va reduce oferta de certificate scoase la

⁷ Defalcarea între instalațiile de ardere și celelalte instalații industriale este o estimare. Surse: Emisii ETS verificate 2005-2017 (aplicația de vizualizare a datelor ETS/EUTL). Previziuni privind emisiile 2018-2030: suma previziunilor statelor membre pe baza măsurilor existente (AEM).

licitație cu 24 % din cifra respectivă⁸. Dacă excedentul va scădea sub 400 de milioane de certificate, RSM va reîncepe să introducă pe piață certificate de emisii.

Astfel, în perioada ianuarie-august 2019, aproape 265 de milioane de certificate (16 % din excedent)⁹ nu vor fi scoase la licitație, ci vor fi plasate în RSM. Volumul certificatelor licitate va fi cu circa 40 % mai mic față de perioada corespunzătoare din 2018. Pe scurt, RSM reduce excedentul prin reducerea volumului de certificate de emisii introduse pe piață.

3 Emisiile acoperite de „legislația privind partajarea eforturilor”

Emisiile generate de majoritatea sectoarelor care nu sunt incluse în EU ETS, precum transporturile, construcțiile, agricultura (alte emisii decât cele de CO₂) și deșeurile, sunt incluse în legislația UE privind „partajarea eforturilor”. Decizia privind partajarea eforturilor¹⁰ (DPE) stabilește obiective naționale de reducere a emisiilor până în 2020, exprimate ca variații procentuale față de nivelurile din 2005. Statele membre trebuie să respecte limitele anuale de emisii pentru perioada 2013–2020.

În Regulamentul privind partajarea eforturilor¹¹ (RPE), adoptat în mai 2018, angajamentul liderilor UE privind reducerea cu 30 % până în 2030 a emisiilor din sectoarele acoperite de legislația privind partajarea eforturilor este tradus – pe baza echității, a raportului cost-eficacitate și a integrității de mediu – în obiective anuale obligatorii privind reducerea emisiilor de GES pentru fiecare stat membru în perioada 2021-2030.

RPE recunoaște faptul că există diferențe între statele membre în ceea ce privește capacitatea lor de a lua măsuri și stabilește obiective naționale diferențiate, care reflectă în principal PIB-ul pe cap de locuitor. Obiectivele pentru 2030 se situează într-un interval cuprins între 0 % și 40 % față de nivelurile din 2005.

RPE menține formele de flexibilitate existente în temeiul actualei DPE (de exemplu includerea în rezervă, împrumutul, achiziționarea și vânzarea de certificate de emisii între statele membre), cu excepția utilizării creditelor internaționale, care nu va fi permisă după 2020. În plus, statelor membre eligibile li se va permite să utilizeze un număr limitat de certificate ETS, iar toate statele membre vor fi autorizate să utilizeze o cantitate limitată de absorbții de emisii în sectoarele de exploatare a terenurilor pentru a-și îndeplini o parte a obiectivelor.

⁸ O explicație detaliată cu privire la structura excedentului și la metodologia de calculare a acestuia în fiecare an este disponibilă în cea mai recentă (2018) Comunicare a Comisiei care calculează excedentul din 2017: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0516\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0516(01)&from=EN)

⁹ 24 % în 12 luni este echivalent cu 16 % în opt luni.

¹⁰ Decizia nr. 406/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind efortul statelor membre de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră astfel încât să respecte angajamentele Comunității de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020 (JO L 140, 5.6.2009, p. 136).

¹¹ Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 (JO L 156, 19.6.2018, p. 26).

3.1 Evoluția emisiilor la nivelul UE

Emisiile acoperite de DPE au fost cu 11 % mai scăzute în 2017 față de 2005. Prin urmare, UE și-a depășit cu 4 puncte procentuale obiectivul intermediar privind reducerea cu 7 %. De la lansarea sistemului în 2013, emisiile la nivelul UE s-au situat cu mult sub limita totală în fiecare an. Acest fapt a dus la un excedent cumulat al alocărilor anuale de emisii (AAE) de aproximativ 1 023 Mt echivalent CO₂ în perioada 2013-2017, ceea ce corespunde unui procent de aproximativ 35 % din emisiile din 2005.

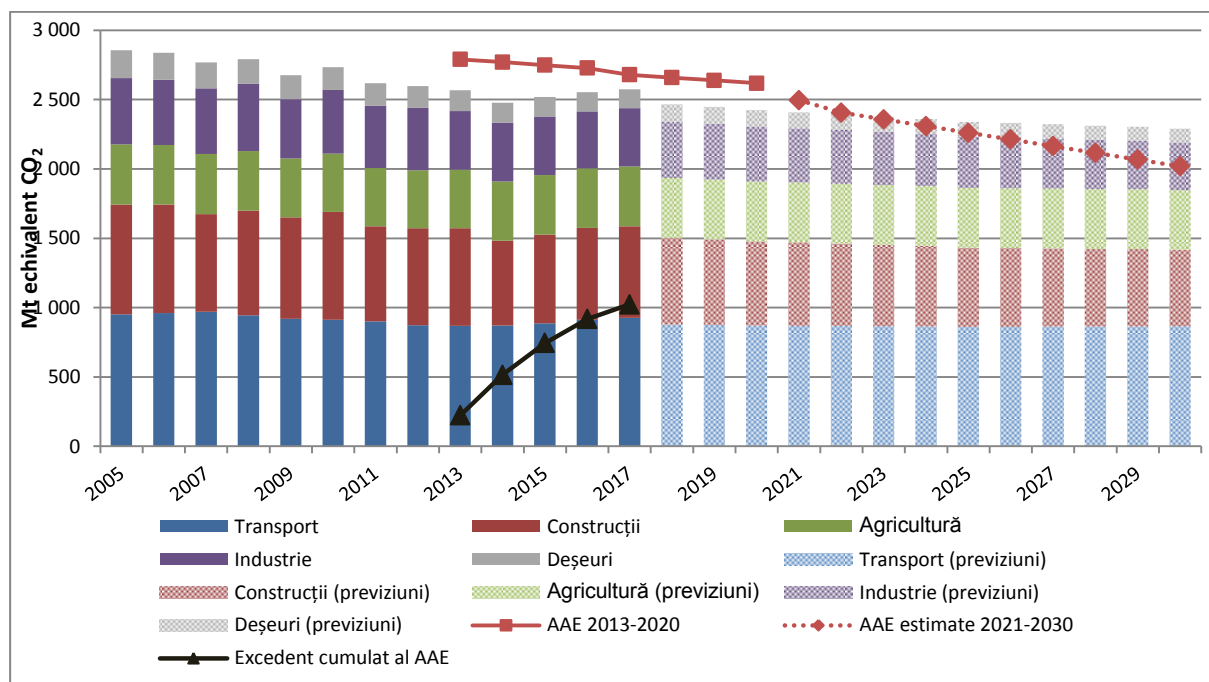

Figura 4: Emisiile acoperite de legislația privind partajarea eforturilor 2005-2030 și AAE (Mt echivalent CO₂)¹²

Conform previziunilor statelor bazate pe măsurile existente, în 2020 emisiile ar trebui să fie cu 16 % sub nivelul din 2005, depășindu-se astfel obiectivul unei reduceri cu 10 %. În 2030, se estimează că emisiile vor fi cu 21 % mai mici decât în 2005. Prin urmare, pentru a atinge obiectivul pentru 2030 de reducere cu 30 % față de nivelul din 2005, vor fi necesare măsuri suplimentare.

Datele preliminare pentru 2017 arată că emisiile acoperite de DPE au crescut între 2016 și 2017, pentru al treilea an consecutiv (cu 0,8 %). Din 2013, când a intrat în vigoare DPE, emisiile din transport au crescut cu 7 %, iar emisiile din agricultură cu 2 %, în timp ce emisiile din alte sectoare au scăzut.

Emisiile din transport acoperite de DPE au fost ușor mai scăzute în 2017 față de 2005. În cursul anilor 1990 și până în 2007, emisiile generate de transportul rutier au crescut, odată cu creșterea cererii de mobilitate. După câțiva ani de scădere, în 2014 emisiile din transport au

¹² Sectorul prezentat aici ca „industrie” reunește emisiile acoperite de DPE generate de aprovizionarea cu energie, de fabricarea și de utilizarea produselor, deci categoriile de surse 1.A1., 1.A.2, 1.B, 1.C și 2 din inventar.

reînceput să crească. În perspectiva anului 2030, dacă se mențin politicile existente, se prevede o scădere marginală a nivelului acestor emisii. Având în vedere aceste tendințe, Comisia a propus un set de măsuri de reglementare specifice pentru sectorul transportului (a se vedea secțiunea 5.1). Emisiile din transport reprezintă 36 % din emisiile acoperite de DPE.

Emisiile provenite din **consumul de energie al clădirilor** prezintă variații de la un an la altul, determinate de evoluția cererii de încălzire în funcție de condițiile climatice. Acestea au fost totuși cu 16 % mai mici în 2017 față de 2005 și se estimează că tendința descendentă va continua până în 2030.

Emisiile din **agricultură** au înregistrat un nivel similar în 2017 cu cel din 2005 și se prevede că vor rămâne stabile până în 2030, în condițiile menținerii politicilor existente.

Emisiile provenite din **gestionarea deșeurilor** au scăzut cu 32 % între 2005 și 2017 și se prevede că această tendință de reducere accentuată va continua.

Emisiile acoperite de DPE provenite din **industrie și alte sectoare** au fost cu 12 % mai mici în 2017 decât în 2005 și se estimează că vor continua să scadă.

Emisiile de **metan** au scăzut în mod constant; în 2016, acestea erau cu 38 % mai mici decât în 1990, în parte datorită politicilor UE, mai ales politica agricolă comună și legislația în domeniul deșeurilor. Emisiile de metan din agricultură (jumătate din totalul emisiilor de metan provine din sectorul creșterii animalelor) au scăzut cu 22 % față de 1990, iar cele din sectorul gestionării deșeurilor cu 45 %. Noile prevederi adoptate în mai 2018 în domeniul deșeurilor¹³, care introduc obiective și restricții ambițioase cu privire la depozitare, precum și obligativitatea colectării separate a biodeșeurilor, vor determina o scădere suplimentară a emisiilor generate de gestionarea deșeurilor.

Nivelurile mai scăzute ale activităților de extracție a cărbunelui și ale activităților post-extracție din cadrul producției de energie au determinat reducerea cu 56 % a emisiilor de metan din acest sector față de 1990.

Pe de altă parte, emisiile din UE de gaze fluorurate cu efect de seră au crescut cu 69 % între 1990 și 2016, ca urmare a utilizării sporite a hidrofluorocarburilor (HFC), în special ca înlocuitori pentru substanțele care diminuează stratul de ozon. HFC sunt utilizate în diferite sectoare și aplicații, inclusiv ca agenți frigorifici în echipamentele de refrigerare, de climatizare și în pompele de căldură, ca agenți de expandare pentru spume, ca solvenți, precum și în extincătoare și aerosoli.

Deși emisiile de alte gaze fluorurate (PFC și SF₆) au scăzut față de 1990, gazele fluorurate reprezintă în continuare 2,7 % din totalul emisiilor de GES ale UE. Prin Regulamentul privind gazele fluorurate, UE a adoptat măsuri pentru a reduce această categorie de emisii (a se vedea secțiunea 5.4).

¹³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3846_ro.htm

3.2 Respectarea de către statele membre a Deciziei privind partajarea eforturilor

În perioada 2013-2015, toate cele 28 de state membre și-au îndeplinit obligațiile prevăzute de DPE. **Malta** și-a depășit AAE în fiecare din anii respectivi, însă a compensat acest deficit prin achiziționarea de AAE de la Bulgaria. **Suedia** nu și-a utilizat în întregime alocarea și a anulat excedentul său de AAE pentru a consolida integritatea de mediu a sistemului în ansamblu. Toate celelalte state membre și-au plasat în rezervă alocările excedentare, pentru a le putea utiliza mai târziu. Pentru îndeplinirea obligațiilor în temeiul DPE nu s-au utilizat credite internaționale rezultate din mecanismul de dezvoltare nepoluantă sau din implementarea în comun.

Ciclul de conformitate pentru 2016 este în desfășurare. **Malta, Finlanda, Polonia, Irlanda, Germania și Belgia** și-au depășit AAE și vor trebui să utilizeze mecanismele de flexibilitate pentru a asigura conformitatea. Belgia, Finlanda, Germania, Irlanda și Polonia s-au aflat pentru prima dată în această situație și pot utiliza AAE excedentare plasate în rezervă în anii anteriori. Malta și-a depășit AAE în fiecare an din 2013 și va trebui să achiziționeze din nou AAE și/sau credite internaționale provenind din proiecte.

Figura 5 arată excedentul cumulat de AAE pentru fiecare stat membru în perioada 2013-2016.

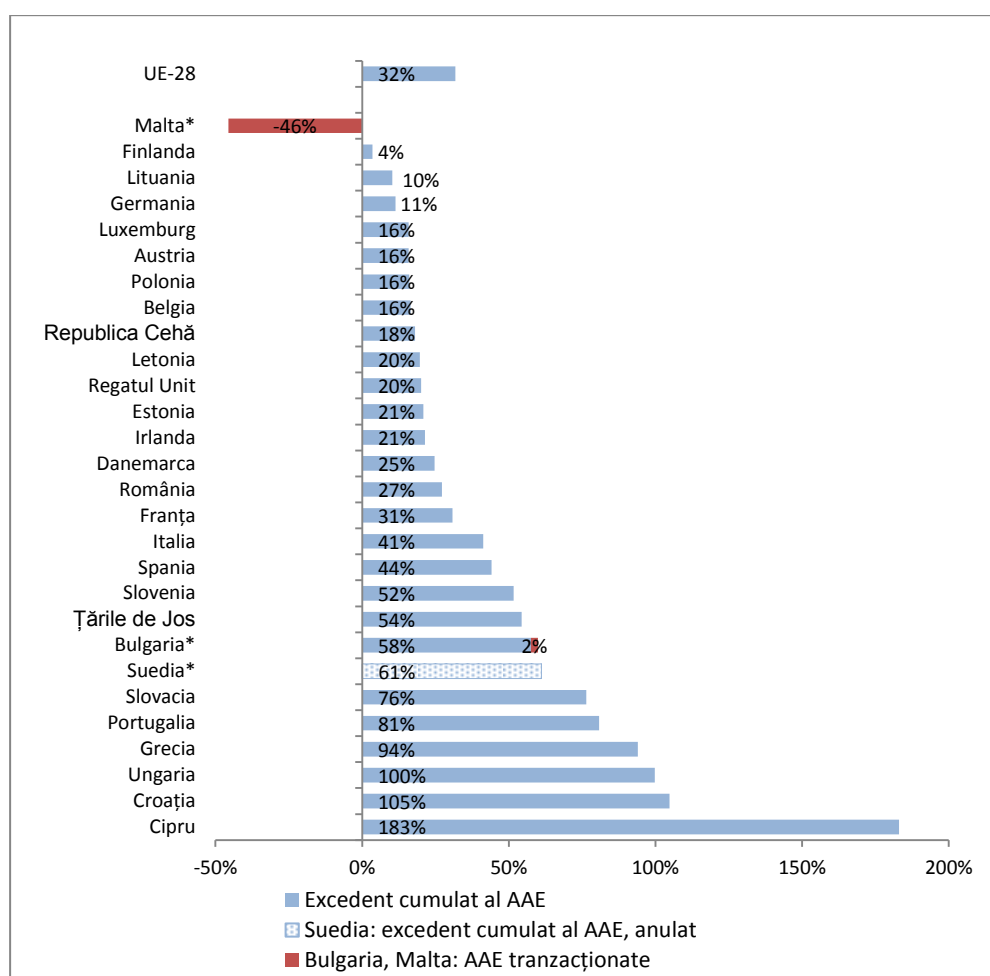

Figura 5: Excedentul cumulat al AAE ca procent din emisiile pentru anul 2005, în perioada 2013-2016.

Datele preliminare pentru 2017 arată că în majoritatea statelor membre emisiile au fost mai scăzute decât alocările lor anuale de emisii. În nouă state (**Grecia, Slovacia, Croația, România, Ungaria, Portugalia, Suedia, Țările de Jos și Slovenia**), emisiile au fost cu cel puțin 10 puncte procentuale mai scăzute¹⁴.

Se estimează că **Malta, Germania, Irlanda, Austria, Cipru, Polonia și Finlanda** și-au depășit AAE; ca și Bulgaria, Estonia și Lituania, în cazul acestora din urmă depășirea fiind însă de mai puțin de 1 punct procentual (conform datelor preliminare).

3.3 În perspectiva anilor 2020 și 2030

Noul regulament privind guvernarea uniunii energetice (a se vedea secțiunea 5.3) impune ca statele membre să elaboreze planuri naționale în domeniul energiei și al climei, care să cuprindă politicile și măsurile prevăzute pentru perioada de până în 2030. Pe baza măsurilor existente, trei state membre (Ungaria, Portugalia și Grecia) estimează că își vor depăși obiectivele pentru 2030, iar altele cinci sunt, în linii mari, pe drumul cel bun. Aceasta înseamnă că majoritatea statelor membre vor trebui să facă mai multe eforturi. Figura 6 arată diferențele dintre previziunile privind emisiile și obiectivele pentru 2030 asumate în temeiul RPE.

¹⁴ Punctele procentuale reprezintă diferența dintre emisii și AAE, exprimată ca variație procentuală față de emisiile din anul de referință 2005.

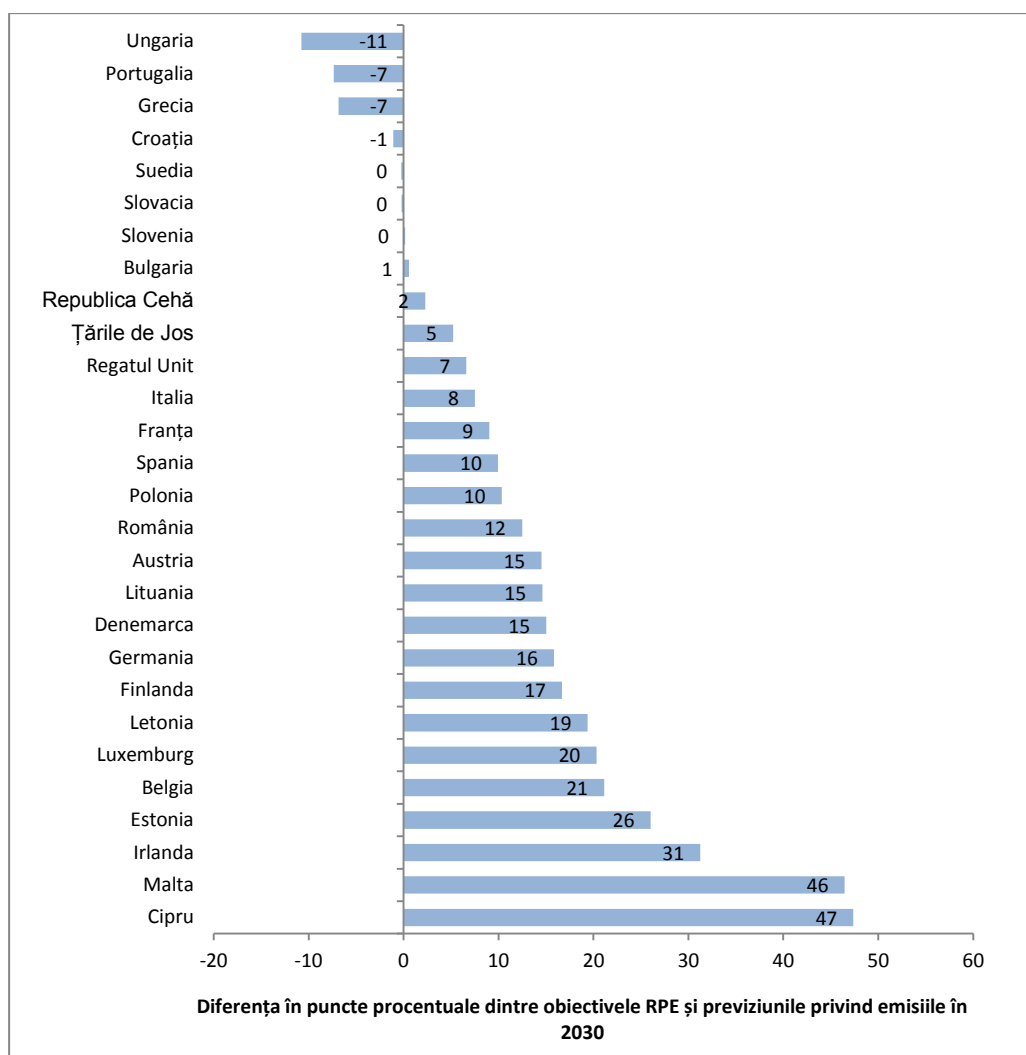

Figura 6: Diferențele dintre obiectivele pentru 2030 în temeiul RPE și previziunile privind emisiile (puncte procentuale)¹⁵. (Valorile negative indică depășirea obiectivelor; valorile pozitive indică un deficit.)

Se estimează că majoritatea statelor membre își vor atinge obiectivele pentru 2020 în temeiul RPE, însă (conform estimărilor naționale) opt state membre ar putea să nu-și atingă obiectivele: **Irlanda** estimează că ar putea să se abată cu 20 de puncte procentuale de la obiectivul său, **Cipru** cu 12 puncte procentuale, iar **Malta**, cu 11 puncte procentuale. De asemenea, **Belgia, Germania, Luxemburg, Austria și Finlanda** ar putea să nu-și respecte obiectivele, însă cu diferențe mai mici.

Cipru estimează că ar putea să nu-și îndeplinească obiectivele pentru 2020 și pentru 2030, cu diferențe mari. Așa cum se arată în figura 6, în condițiile menținerii măsurilor existente, Cipru estimează că se va abate cu 47 de puncte procentuale de la obiectivul său pentru 2030. Pe de altă parte, Cipru estimează că dacă va lua măsuri suplimentare diferența ar putea fi redusă la 17 puncte procentuale. Emisiile din transport sunt un motiv de îngrijorare deosebită, întrucât sunt în creștere.

¹⁵ Obiectivele asumate în temeiul RPE și previziunile privind emisiile exprimate ca variație procentuală față de emisiile din anul de referință 2005.

Malta prevede, de asemenea, că ar putea să rateze cu diferențe mari îndeplinirea ambelor sale obiective. În plus față de emisiile ridicate din transportul rutier, emisiile de HFC au crescut puternic, în principal ca urmare a cererii sporite de aer condiționat. În mai 2018, în cadrul ciclului anual de coordonare economică al semestrului european, Malta a fost invitată să stabilească obiective și să aplice măsuri pentru a reduce considerabil congestionarea traficului și emisiile de GES din transport până în 2025, permițând monitorizarea periodică a progreselor.

Irlanda a estimat că, în condițiile menținerii măsurilor actuale, nu-și va atinge obiectivele pentru 2020 și pentru 2030. Această țară și-a plasat în rezervă alocările excedentare din perioada 2013-2015, dar se estimează că acestea nu vor acoperi deficitul din intervalul 2016-2020. În special, emisiile din transport au crescut puternic și se prevede că această creștere va continua până în 2025. În cadrul semestrului european din 2018 s-a recomandat ca Irlanda să asigure o punere în aplicare efectivă a planului național de dezvoltare, în special în ceea ce privește energia curată, transportul și locuințele.

Belgia și Luxemburg au estimat că, în condițiile menținerii măsurilor actuale, nu-și vor îndeplini obiectivele. În cadrul semestrului european, s-a recomandat ca Belgia să investească în infrastructurile de transport actuale sau viitoare și să îmbunătățească stimulentele pentru utilizarea transportului în comun sau a transportului cu emisii scăzute.

În Luxemburg, circa jumătate din emisiile de GES provin din transportul rutier. În cadrul semestrului european s-a subliniat că în Luxemburg taxele pe combustibilul pentru transport sunt printre cele mai scăzute din UE și că cea mai urgentă provocare este finalizarea și modernizarea infrastructurii feroviare.

Pe baza politicilor existente, **Estonia, Letonia, Finlanda, Germania, Danemarca, Lituania, Austria, România, Polonia și Spania** au estimat, de asemenea, că nu-și vor îndeplini obiectivele pentru 2030 cu peste 10 puncte procentuale. Toate statele membre care au estimat că nu-și vor îndeplini obiectivele pentru 2030 trebuie să stabilească în planurile lor naționale în domeniul energiei și al climei (în temeiul Regulamentului privind guvernarea) în ce mod vor încerca să-și respecte obligațiile, în special prin politici și măsuri noi sau consolidate.

4 Exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură

În mai 2018, UE a adoptat **Regulamentul privind exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură**¹⁶ (*land-use, land-use change and forestry – LULUCF*), care include emisiile și absorbțiile rezultate din exploatarea terenurilor în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030. Această abordare este conformă cu Acordul de la Paris, care subliniază rolul crucial al exploatării terenurilor pentru realizarea obiectivelor pe termen lung de atenuare a schimbărilor climatice.

¹⁶ Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE (JO L 156, 19.6.2018, p. 1).

Regulamentul privind LULUCF stabilește angajamentul UE ca în perioada 2021-2030 sectorul vizat de regulament să nu producă emisii nete. Domeniul său de aplicare acoperă toate terenurile care fac obiectul unei forme de gestionare, inclusiv pădurile, terenurile cultivate, pajiștile și (cel târziu începând cu 2026) zonele umede. Regulamentul simplifică și modernizează metodologia de contabilizare în temeiul Protocolului de la Kyoto și al Deciziei nr. 529/2013/UE. De asemenea, acesta instituie un nou proces de guvernare pentru a monitoriza modul în care statele membre calculează emisiile și absorbțiile rezultate din activitățile desfășurate în pădurile de pe teritoriul lor.

În prezent, terenurile din UE stochează mai multe emisii decât emit, iar Regulamentul privind LULUCF se axează pe crearea stimulentei pentru ca această situație să fie menținută sau ameliorată. Regulamentul impune ca statele membre să ia măsuri în acest sector pentru a se asigura că emisiile contabilizate care rezultă din exploatarea terenurilor sunt pe deplin compensate prin eliminarea unei cantități cel puțin echivalente de CO₂ din atmosferă. Această „regulă a bilanțului neutru sau pozitiv” (*no-debit rule*) înseamnă că statele membre trebuie să compenseze emisiile rezultate din despădurire, de exemplu prin împăduriri care să asigure o absorbție echivalentă a carbonului sau prin ameliorarea gestionării durabile a pădurilor existente. Normele includ o anumită flexibilitate pentru statele membre. De exemplu, dacă un stat membru înregistrează absorbții nete rezultate din exploatarea terenurilor și silvicultură, va putea transfera cantitățile respective către alte state membre pentru a le ajuta să se conformeze regulii bilanțului neutru sau pozitiv. La fel, statele membre pot compensa o eventuală neconformitate în sectorul LULUCF prin AAE pe care le primesc în temeiul RPE.

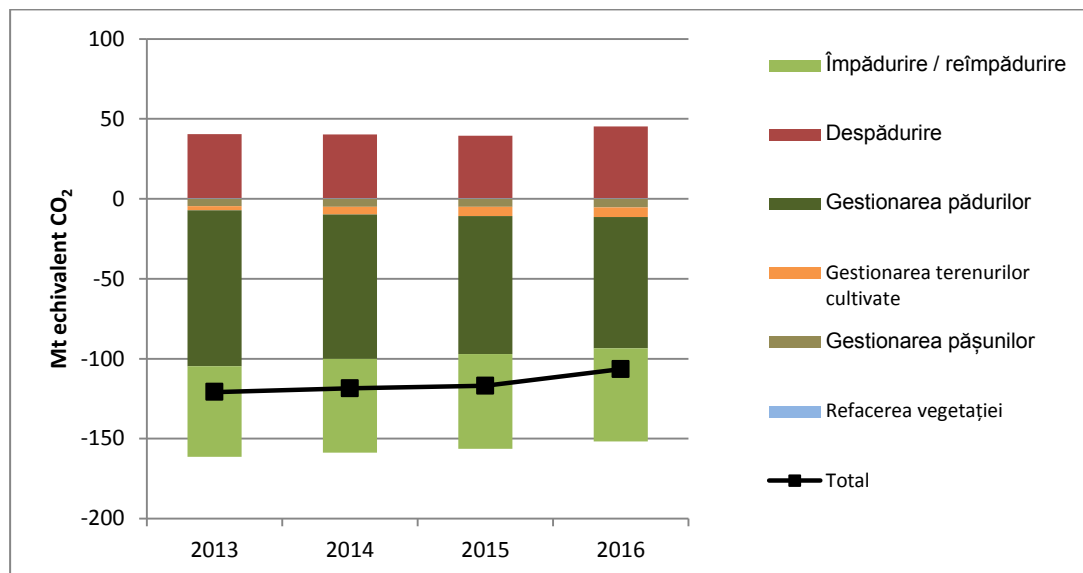

Figura 7: Contabilizarea preliminară a emisiilor și a absorbțiilor pentru activitățile raportate în temeiul Protocolului de la Kyoto, a doua perioadă de angajament, UE-28. (Creditele de gestionare a pădurilor sunt plafonate și prezentate ca medii anuale atunci când creditele totale de gestionare a pădurilor pentru perioada relevantă depășesc plafonul simulat pentru aceeași perioadă.)

Statele membre și-au asumat deja parțial acest angajament la nivel individual pentru a doua perioadă de angajament în temeiul Protocolului de la Kyoto (2013-2020). Cantitățile

„raportate” de UE în temeiul protocolului pentru perioada 2013-2016 (și anume totalul emisiilor și al absorbțiilor pentru fiecare activitate) au produs o absorbție medie anuală de -384,4 Mt echivalent CO₂. **Debitele și creditele „declarate”** de UE per activitate pentru aceeași perioadă au produs o absorbție medie de -115,7 Mt echivalent CO₂¹⁷. Absorbțiile nete raportate au scăzut de la -394,4 la -366,4 Mt echivalent CO₂, iar creditele nete contabilizate de la -120,9 la -106,5 Mt echivalent CO₂. Aceste cantități referitoare la UE includ activitățile alese în temeiul Protocolului de la Kyoto: șapte state membre au ales gestionarea terenurilor cultivate, șase gestionarea pășunilor, un stat membru refacerea vegetației, iar alt stat membru a ales drenarea și reumidificarea zonelor umede, însă încă nu a furnizat cuantificările.

Există constante observabile în inventarele privind GES și în contabilizarea acestora la nivelul statelor membre, chiar dacă este vorba de date preliminare care vor fi ajustate în 2020, la sfârșitul perioadei de contabilizare, conform normelor LULUCF. Danemarca și Irlanda înregistrează emisii nete raportate, în principal ca urmare a emisiilor mari generate de gestionarea terenurilor cultivate (Danemarca) și de gestionarea pășunilor (Irlanda). Conform normelor privind contabilizarea aplicabile pentru a doua perioadă de angajament în temeiul Protocolului de la Kyoto, Belgia, Bulgaria, Cipru, Finlanda, Letonia și Țările de Jos înregistrează debite nete în cadrul acestui ciclu preliminar de contabilizare. Croația, Estonia, Germania și Lituania înregistrează o creștere a creditelor, în timp ce Grecia și Portugalia înregistrează o scădere a creditelor. Belgia, Bulgaria și Finlanda înregistrează o scădere a debitelor. Nu se observă nicio tendință specifică pentru Austria, Țările de Jos, România, Slovacia și Slovenia. În Danemarca, Franța, Ungaria, Italia, Spania, Suedia și Regatul Unit s-a înregistrat o inversare a tendințelor, cu credite mai întâi în creștere și apoi în scădere. Irlanda și Luxemburg au înregistrat tendințe de scădere și apoi de creștere a creditelor. Pentru alte țări, rezultatele variază mai mult și prezintă anomalii probabil legate de faptul că metodele de contabilizare ale Protocolului de la Kyoto (sau aplicarea acestora) sunt într-o evoluție continuă¹⁸.

Deși se pot observa anumiți factori și anumite tendințe cu caracter general la nivelul UE – de exemplu scăderea continuă a conținutului de carbon organic din solul terenurilor cultivate –, în esență abia acum inventarele și contabilizările pot începe să fie utilizate pentru a examina relațiile de cauzalitate cu politicile LULUCF propuse la începutul perioadei. În special, unele metode de estimare vor trebui actualizate pentru a ține seama de procesul de revizuire a sistemelor și a estimărilor aflat în curs în temeiul Deciziei 529/2013.

5 Elaborarea legislației UE

În ultimul an, UE a luat o serie de măsuri legislative care vor contribui la reducerea emisiilor sale de GES. Pe lângă revizuirea sistemului ETS, noul regulament privind partajarea

¹⁷ Diferențele dintre emisiile și absorbțiile „raportate” și debitele și creditele „contabilizate” în temeiul Protocolului de la Kyoto sunt explicate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

¹⁸ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei (fișele de țară) pentru datele per stat membru privind emisiile și absorbțiile raportate, precum și debitele și creditele contabilizate rezultate din activitățile LULUCF.

eforturilor și noul regulament privind LULUCF (a se vedea secțiunile 2-4), au existat evoluții importante în ceea ce privește transportul rutier, energia și guvernarea uniunii energetice.

5.1 Transportul rutier

În ultimii doi ani, Comisia a adoptat trei pachete ample de măsuri în domeniul mobilității, vizând în special reducerea emisiilor generate de transportul rutier și punerea în aplicare a Strategiei europene pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon¹⁹.

Comisia a prezentat o propunere legislativă de stabilire a unor noi standarde la nivelul UE privind emisiile de CO₂ pentru **autovehicule și camioane**²⁰ pentru perioada de după 2020. Până în 2025 și, respectiv, în 2030, emisiile medii generate de autovehiculele noi și de camioanele noi vor trebui să fie cu 15 % și cu 30 % mai scăzute față de 2021.

De asemenea, Comisia a prezentat primele standarde privind emisiile de CO₂ provenind de la **camioane** noi²¹; până în 2025, acestea vor trebui să fie în medie cu 15 % mai scăzute decât în 2019. Pentru 2030, Comisia a propus un obiectiv orientativ de reducere cu cel puțin 30 % față de nivelurile din 2019. Această inițiativă completează recentul regulament privind monitorizarea și raportarea emisiilor de CO₂ și a consumului de combustibil ale vehiculelor grele noi.

În plus, Comisia a prezentat un plan de acțiune cuprinzător privind **bateriile**²², care va permite dezvoltarea unui „ecosistem” durabil și competitiv al bateriilor în Europa, precum și un plan de acțiune privind instalarea la nivel transeuropean a **infrastructurilor pentru combustibili alternativi**²³.

În cele din urmă, Comisia a propus **revizuirea a trei directive**:

- Directiva „Eurovigneta”²⁴, pentru a promova sistemele inteligente de taxare pentru infrastructurile rutiere;
- Directiva privind vehiculele nepoluante²⁵, pentru a promova soluțiile ecologice de mobilitate în cadrul procedurilor de achiziții publice; precum și
- Directiva privind transportul combinat²⁶, pentru a promova utilizarea combinată a diferitor moduri de transport (de exemplu camioane și trenuri) pentru transportul de marfă.

¹⁹ https://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/news/2016-07-20-decarbonisation_en

²⁰ https://ec.europa.eu/clima/policies/transport/vehicles/proposal_en

²¹ https://ec.europa.eu/clima/policies/transport/vehicles/heavy_en

²² https://ec.europa.eu/transport/modes/road/news/2018-05-17-europe-on-the-move-3_en

²³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1053_en.htm

²⁴ https://ec.europa.eu/transport/modes/road/news/2017-05-31-europe-on-the-move_en

²⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4242_ro.htm

²⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4242_ro.htm

5.2 Eficiența energetică și energia din surse regenerabile

În iunie 2018, Consiliul, Parlamentul European și Comisia au ajuns la un acord provizoriu cu privire la:

- **Directiva privind eficiența energetică**– stabilește un nou obiectiv de 32,5 % privind eficiența energetică, pe care UE va trebui să-l îndeplinească până în 2030, cu o clauză privind revizuirea în sens crescător până în 2023. De asemenea, aceasta prelungește dincolo de orizontul 2020 obligația anuală de economisire a energiei; și
- **Directiva privind energia din surse regenerabile**– stabilește un obiectiv nou, cu caracter obligatoriu, potrivit căruia 32 % din mixul de energie ar urma să provină din surse regenerabile, care va trebui îndeplinit până în 2030, cu o clauză privind revizuirea în sens crescător a obiectivului la nivelul UE. De asemenea, directiva îmbunătățește concepția și stabilitatea sistemelor de sprijin pentru sursele regenerabile de energie, aduce o reală raționalizare și o reducere efectivă a procedurilor administrative, sporește nivelul de ambiție pentru sectorul transporturilor și sectorul încălzirii/răcirii și include noi criterii de durabilitate pentru biomasa forestieră, menite să reducă la minimum riscul utilizării de materii prime nedurabile pentru producerea de energie în UE.

Directiva revizuită privind performanța energetică a clădirilor, adoptată în mai 2018, cuprinde măsuri care vor accelera ritmul renovării clădirilor pentru a se asigura sisteme mai eficiente din punct de vedere energetic și a îmbunătăți performanța energetică a clădirilor noi, făcându-le să devină mai inteligente.

5.3 Guvernanța uniunii energetice

Tot în iunie 2018, Consiliul, Parlamentul European și Comisia au ajuns la un acord provizoriu cu privire la Regulamentul privind guvernanța uniunii energetice. Noul sistem de guvernanță are obiectivul de a garanta că UE și statele membre își îndeplinesc obiectivele pentru anul 2030 în ceea ce privește reducerea emisiilor de GES, sursele regenerabile de energie și eficiența energetică.

Statele membre vor elabora planuri naționale în domeniul energiei și al climei pentru perioada 2021-2030 și vor prezenta rapoarte privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a planurilor, în general o dată la doi ani, iar Comisia va monitoriza progresele înregistrate de UE în ansamblul său. De asemenea, UE și statele membre vor pregăti strategii pe termen lung pentru o perioadă de cel puțin 30 ani începând cu 2020.

Regulamentul va include actualul mecanism al UE de monitorizare și raportare a schimbărilor climatice, pe care îl va actualiza în conformitate cu cerințele privind transparența prevăzute de Acordul de la Paris.

5.4 Regulamentul privind gazele fluorurate

Regulamentul privind gazele fluorurate²⁷ prevede o reducere progresivă a HFC la nivelul întregii UE începând cu 2015, precum și alte măsuri care vizează emisiile de gaze fluorurate cu efect de seră, cu obiectivul de a reduce emisiile cu aproximativ 80 % până în 2030 față de 2014.

Conform datelor raportate pentru 2016 în temeiul regulamentului, oferta de gaze fluorurate a scăzut cu 2 % din punctul de vedere al impactului climatic (echivalent CO₂), dar a crescut cu 2 % ca masă. Comercializarea gazelor fluorurate a fost cu 4 % inferioară limitei permise în cadrul procesului de reducere progresivă a HFC.²⁸ Aceste date reflectă trecerea la utilizarea unor gaze cu un potențial de încălzire globală mai scăzut și indică faptul că regulamentul se dovedește eficace în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze fluorurate.

În ceea ce privește punerea în aplicare a regulamentului, Comisia a adoptat în 2017 rapoarte care au evaluat o cerință impusă pentru 2022 de a se evita utilizarea HFC cu un impact puternic asupra încălzirii globale în anumite categorii de sisteme de refrigerare comerciale²⁹, precum și metoda de alocare a cotelor în vederea reducerii progresive³⁰.

5.5 Economia circulară

Tranziția către o economie circulară are o contribuție evidentă la reducerea emisiilor de CO₂. Unul dintre cele mai recente realizări ale Planului de acțiune al UE privind economia circulară³¹, Strategia UE pentru materialele plastice într-o economie circulară³², stabilește un cadru pentru îmbunătățirea reutilizării și a reciclării plasticului și pentru stimularea cererii de materiale plastice reciclate. Aceasta va contribui la reducerea emisiilor de CO₂ generate de producția de materiale plastice și incinerarea deșeurilor de plastic.

În plus, punerea în aplicare a legislației adoptate recent cu privire la deșeurile alimentare poate reduce semnificativ emisiile de GES. De exemplu, această legislație va contribui la combaterea emisiilor generate de deșeurile alimentare, întrucât prevede elaborarea unei metodologii pentru măsurarea risipei de alimente.

²⁷ Regulamentul (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind gazele fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 842/2006 (JO L 150, 20.5.2014, p. 195).

²⁸ *Fluorinated greenhouse gases 2017 – data reported by companies on the production, import, export and destruction of fluorinated greenhouse gases in the European Union, 2007-2016*, Agenția Europeană de Mediu.

²⁹ COM(2017) 5230 final din 4 august 2017.

³⁰ COM(2017) 377 final din 13 iulie 2017.

³¹ COM/2015/0614 final.

³² COM/2018/028 final.

6 Finanțarea politicilor climatice

6.1 Venituri din licitarea certificatelor EU ETS

În 2017, statele membre au câștigat 5,6 miliarde EUR din licitarea certificatelor EU ETS, cu 1,8 miliarde EUR mai mult decât în 2016. Aproximativ 80 % din veniturile obținute în perioada 2013-2017 au fost sau sunt planificate a fi utilizate în scopuri legate de climă și de energie. Statele membre au raportat că majoritatea veniturilor vor fi utilizate pentru obiective la nivelul național și la nivelul UE.

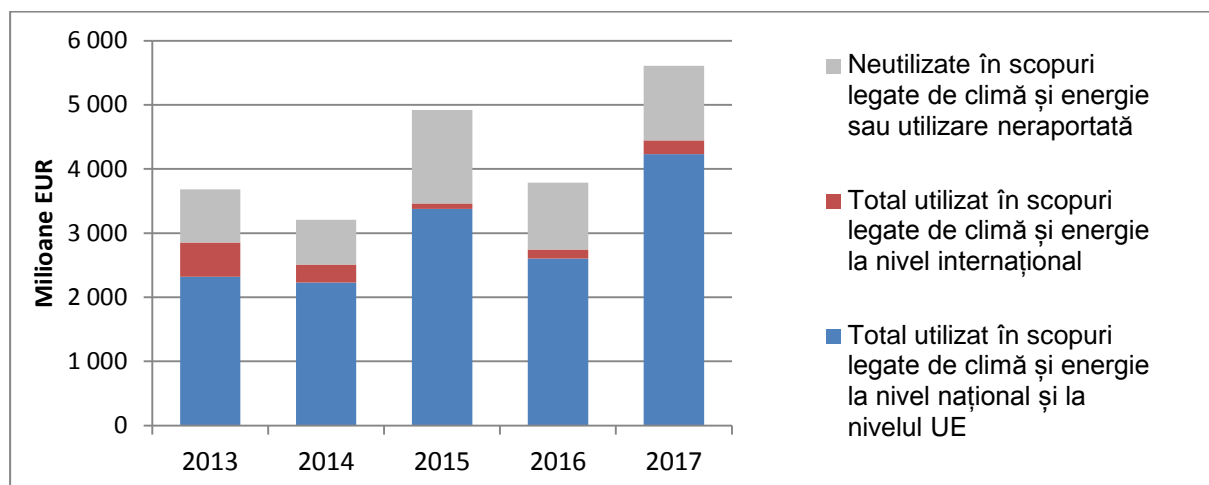

Figura 8: Utilizarea veniturilor obținute din licitarea certificatelor ETS, 2013-2017 (milioane EUR)

Din veniturile utilizate pentru obiective naționale, cele mai mari sume au fost cheltuite în domeniul energiei din surse regenerabile, al eficienței energetice și al transportului durabil.

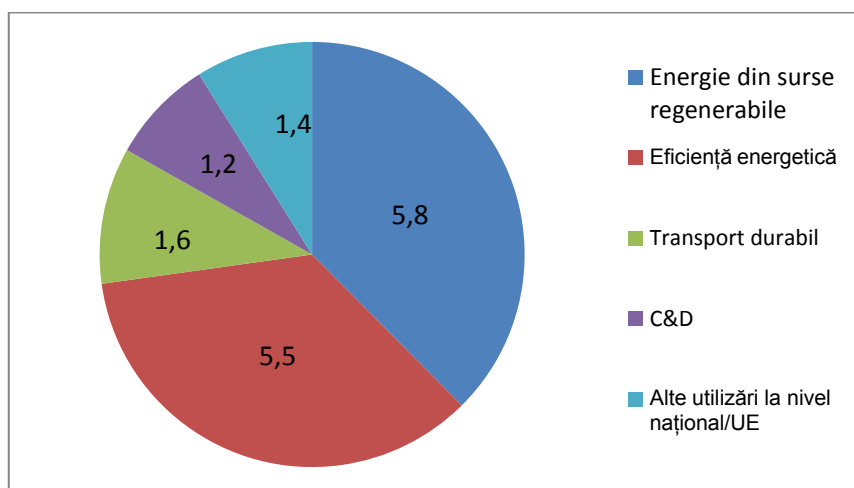

Figura 9: Utilizarea la nivel național a veniturilor obținute din licitarea certificatelor ETS, 2013-2017 (miliarde EUR)

6.2 LIFE

Programul LIFE este instrumentul de finanțare al UE pentru mediu și politicile climatice; acesta cofinanțează proiecte cu valoare adăugată europeană. Bugetul total pentru finanțarea de proiecte în perioada 2014-2017 se ridică la 1,1 miliarde EUR în cadrul subprogramului pentru mediu și la 0,36 miliarde EUR în cadrul subprogramului pentru politici climatice.

Subprogramul LIFE pentru politici climatice sprijină proiectele de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea, precum și guvernanta și acțiunile de informare în domeniul climei. Au primit finanțare beneficiari din 23 de state membre, Italia și Spania fiind pe primele locuri.

Proiectul LIFE HEROTILE a dezvoltat tipuri inovatoare de plăci pentru acoperiș care pot intensifica ventilarea acoperișului și, astfel, îmbunătățesc performanța energetică a clădirilor. Elementele de îmbinare de pe suprafața de teracotă permit pătrunderea aerului și în același timp protejează de ploaie.

În funcție de condițiile climatice, ventilația sporită poate reduce cantitatea de energie necesară pentru ca încăperile să se mențină răcoroase și confortabile, în special în regiunea mediteraneeană, unde din cauza schimbărilor climatice s-au înregistrat temperaturi din ce în ce mai ridicate. Amprenta de carbon asociată sistemelor care asigură răcirea clădirilor este redusă cu aproximativ 50 % în comparație cu cea a acoperișurilor înclinabile standard. Produsul va fi lansat pe piață în curând.

Proiectul a primit finanțare din partea UE în valoare de 1,4 milioane EUR prin programul LIFE.

6.3 NER 300

NER 300 este unul dintre cele mai mari programe din lume de finanțare a unor proiecte demonstrative inovatoare din domeniul energiilor cu emisii reduse de dioxid de carbon. Aproximativ 39 de proiecte în domeniul surselor regenerabile de energie și al captării și stocării dioxidului de carbon, derulate în 20 de state membre, au primit o finanțare totală de 2,1 miliarde EUR obținută din licitarea a 300 de milioane de certificate ETS.

Șase proiecte sunt deja în curs de desfășurare, iar 11 au ajuns în etapa finală în care se ia decizia de investiție. Proiectele în curs de desfășurare reprezintă 2,463 miliarde EUR din investițiile totale, față de 260 de milioane EUR acordate pentru NER 300. Acestea generează 3,1 TWh echivalent de energie electrică din surse regenerabile pe an, determinând astfel economii anuale de 1,3 Mt de CO₂.

În urma revizuirii Directivei privind EU ETS, va fi creat un fond pentru inovare, care urmează să înceapă să funcționeze în 2020. Acesta se va baza pe experiența dobândită în cadrul actualului program NER 300, dar va avea un domeniu de aplicare mai larg.

Nordsee One este un proiect în domeniul energiei eoliene *offshore* cu o capacitate de 332 MW, care a fost construit între decembrie 2015 și decembrie 2017. Acesta este unul dintre primele proiecte care utilizează cu succes o turbină eoliană de 6 MW instalată pe o fundație cu un singur pilon de dimensiuni foarte mari. Turbinele au diferite caracteristici inovatoare, inclusiv rulmenți mai puternici și elice concepute astfel încât să capteze mai mult vânt și prin urmare să producă mai multă energie. Proiectul are obiectivul de a vinde energie electrică unui număr de circa 400 000 de gospodării timp de cel puțin 25 de ani.

Acesta a primit finanțare în valoare de 70 de milioane EUR din programul NER 300.

6.4 Integrarea politicilor climatice în bugetul UE

UE și-a propus ca în perioada 2014-2020 să aloce în medie cel puțin 20 % din bugetul său pentru cheltuieli legate de climă. Conform celor mai recente date disponibile, aceste cheltuieli au reprezentat 20,1 % din bugetul pentru 2017³³. Se estimează că, în medie, în actualul cadru financiar multianual (MFF) se vor aloca 206 miliarde EUR (19,3 % din buget).

Pe baza acestor rezultate pozitive, la 2 mai 2018 Comisia a propus obiectivul mai ambițios ca în următorul CFM (2021-2027) să se aloce 25 % din buget pentru cheltuieli care contribuie la obiectivele climatice.³⁴

³³ SEC(2018) 250; http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/2019/2019_en.cfm

³⁴ https://ec.europa.eu/commission/publications/factsheets-long-term-budget-proposals_ro

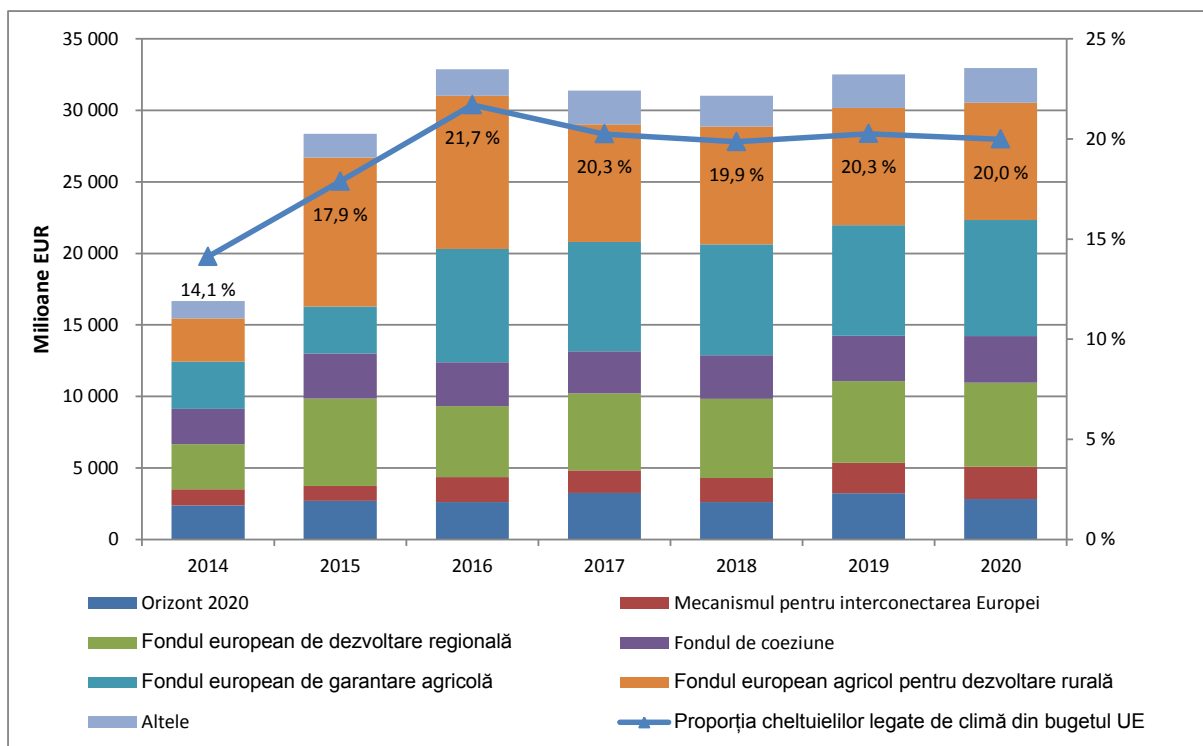

Figura 10: Cheltuielile legate de climă din bugetul UE, 2014-2020 (milioane EUR)

7 Adaptarea la schimbările climatice

S-au făcut progrese semnificative în cadrul Strategiei UE privind adaptarea la schimbările climatice, care a fost adoptată în 2013 pentru a pregăti statele membre pentru impactul actual și viitor al schimbărilor climatice:

- ✓ 25 de state membre au în prezent o strategie națională de adaptare³⁵;
- ✓ politicile climatice au fost integrate în instrumentele de finanțare ale UE; precum și
- ✓ adaptarea a fost pe deplin integrată în Convenția primarilor, iar peste 1 000 de orașe din Europa s-au angajat să își consolideze reziliența și 40 % dintre orașele cu mai mult de 150 000 de locuitori au adoptat planuri de adaptare.

Strategia a făcut obiectul unei evaluări aprofundate, care concluzionează că aceasta rămâne extrem de relevantă și este destul de coerentă cu politicile de la alte niveluri de guvernare, deși mai puțin în ceea ce privește politicile internaționale. Evaluările, care au combinat metode cantitative și calitative, au concluzionat că strategia este eficace, deși sunt necesare mai multe eforturi în ceea ce privește:

- punerea în aplicare și monitorizarea strategiilor naționale;
- promovarea acțiunilor la nivel local și a adaptării bazate pe ecosisteme;
- acoperirea noilor lacune în materie de cunoștințe care ies la suprafață;

³⁵ Letonia, Croația și Bulgaria lucrează încă la elaborarea strategiilor lor.

- integrarea deplină în toate politicile UE, în special politica privind reducerea riscurilor de dezastre, politica comercială, politica maritimă și de pescuit și politica privind sănătatea publică;
- abordarea diferențelor teritoriale și sociale în ceea ce privește vulnerabilitatea la schimbările climatice; și
- încurajarea utilizării instrumentelor financiare și de asigurare în contextul adaptării.

Strategia pare a fi eficientă; aceasta implică doar costuri administrative pentru Comisie și aduce o valoare adăugată evidentă la nivelul UE.

LIFE@Urban Roofs încurajează dezvoltatorii imobiliari și proprietarii de clădiri să investească în adaptarea la schimbările climatice. În cadrul acestei noi abordări, administrația locală are rolul de a stimula și de a facilita adaptarea. Proiectul promovează acoperișurile multifuncționale, care le aduc proprietarilor imobilelor mai multe beneficii decât acoperișurile vegetale tradiționale. Acestea vor combina mai multe tipuri de infrastructură: verde (pentru a reduce efectul de insulă termică urbană și a susține biodiversitatea), albastră (stocarea apei), galbenă (generarea de energie) și roșie (utilizări sociale).

Proiectul a primit finanțare din partea UE în valoare de 3,3 milioane EUR prin programul LIFE.

8 Cooperarea internațională în domeniul climei

8.1 Acțiuni la nivel mondial

În Acordul de la Paris, țările și-au asumat angajamente de atenuare („contribuții stabilite la nivel național” – CSN) pentru perioada până în 2030. În condițiile îndeplinirii obiectivelor CSN³⁶, emisiile la nivel mondial ar atinge o valoare maximă de 51 Gt echivalent CO₂ pe an (53 Gt echivalent CO₂ dacă se exclud absorbțiile) deja în 2025, determinând o creștere a temperaturii de circa 3 °C³⁷.

În timp ce UE și-a stabilit obiectivele pentru 2030 în logica unei creșteri cu 2 °C a temperaturilor și probabil va continua să înregistreze cea mai scăzută intensitate a emisiilor de

³⁶ Sunt incluse angajamentele condiționate și necondiționate și îndeplinirea CSN ale SUA.

³⁷ Comisia Europeană, Centrul Comun de Cercetare;
[http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC107944/kjna28798enn\(1\).pdf](http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC107944/kjna28798enn(1).pdf)

GES per PIB din grupul țărilor G20 până în 2030³⁸, este necesar ca celelalte țări să accelereze procesul de decarbonizare, în special economiile majore ale căror emisii de GES continuă să crească, astfel încât creșterea temperaturii să rămână cu mult sub 2 °C (sau 1,5 °C).

Prima etapă importantă pentru politicile climatice este termenul stabilit pentru anul 2020 pentru realizarea „angajamentelor de la Cancun” (asumate în cadrul Conferinței de la Cancun din 2010 privind schimbările climatice). Conform Raportului privind decalajele în materie de emisii publicat de UNEP în 2017³⁹, țările G20 (care generează aproximativ trei sferturi din emisiile globale de GES) sunt, în mod colectiv, pe calea cea bună în direcția atingerii valorilor medii ale acestor angajamente. UE este în grafic pentru a-și îndeplini angajamentul fără utilizarea compensațiilor internaționale, la fel ca și China, India și Japonia. Australia, Brazilia și Rusia sunt de asemenea în grafic, conform majorității estimărilor.

Angajamentele individuale prevăd niveluri foarte diferite ale eforturilor de atenuare⁴⁰. Dacă se analizează elemente mai comparabile, UE a fost în 2012 economia din G20 cu cea mai mică intensitate a emisiilor, cu un nivel al emisiilor de 0,26 t echivalent CO₂ pentru 1 000 USD⁴¹.

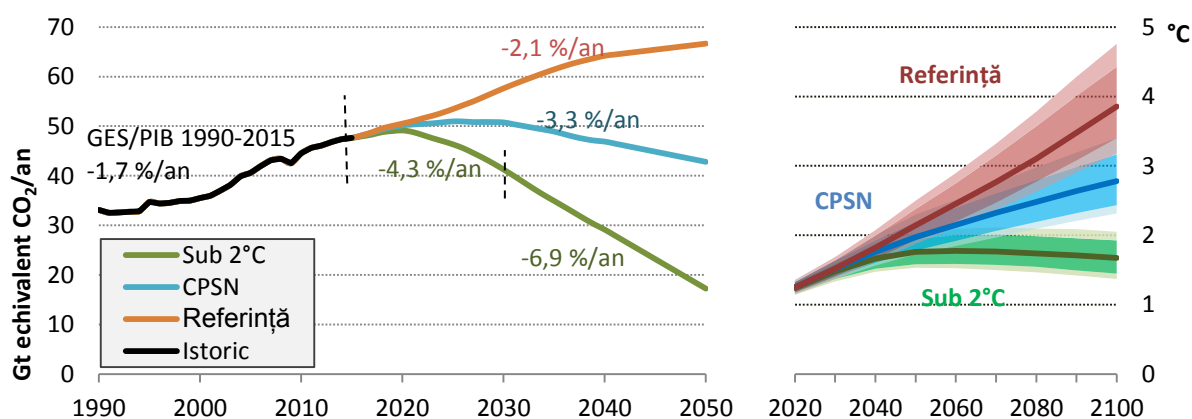

Figura 11: Emisiile la nivel mondial (Gt echivalent CO₂) și variația procentuală a intensității emisiilor per unitate de PIB (stânga). Evoluția temperaturii medii la nivel mondial (dreapta)⁴².

³⁸ *Emissions gap report 2016: a UNEP synthesis report:*

<https://europa.eu/capacity4dev/unep/document/emissions-gap-report-2016-unep-synthesis-report>

³⁹ <https://wedocs.unep.org/handle/20.500.11822/22070>

⁴⁰ Obiectivul urmărit de UE este o reducere de 20 % față de nivelurile din 1990, obiectivul Japoniei este o reducere de 3,8 % față de nivelurile din 2005, angajamentul Chinei prevede o reducere de 40-45 % a intensității emisiilor de CO₂ până în 2020, precum și creșterea fondului forestier și a proporției surselor nefosile de energie din consumul de energie primară, iar angajamentul Indiei prevede o reducere cu 20-25 % a intensității emisiilor (excluzând agricultura) față de 2005.

⁴¹ Baza de date privind emisiile pentru cercetări atmosferice globale (EDGAR);

<http://edgar.jrc.ec.europa.eu/overview.php?v=CO2andGHG1970-2016&dst=GHGgdp&sort=des9>

⁴² Analiza s-a bazat pe contribuțiile orientative stabilite la nivel național, în prezent CSN. Sursă: Kitous, A., Keramidis, K., Vandyck, T., Saveyn, B., Van Dingenen, R., Spadaro, J., Holland, M., *Global Energy and Climate Outlook 2017: How climate policies improve air quality - Global energy trends and ancillary benefits of the Paris Agreement*, EUR 28798 EN, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2017.

8.2 Aviație

În iunie 2018, cu sprijinul tuturor statelor membre ale UE reprezentate, Consiliul Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) a adoptat standarde și practici recomandate în cadrul sistemului său de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSA). Obiectivul CORSA este de a stabiliza emisiile generate de aviația internațională la nivelurile din 2020. Participarea este voluntară pentru primii șase ani. UE și statele sale membre continuă să participe la lucrările OACI pentru ca programul să devină pe deplin operațional.

Începând din 2012, UE a abordat problema emisiilor generate de aviație prin intermediul EU ETS. Având în vedere rezultatele Adunării OACI din 2016 cu privire la CORSA, UE a decis să prelungească până la sfârșitul anului 2023 restrângerea temporară a domeniului de aplicare al EU ETS pentru aviație⁴³ și să pregătească punerea în aplicare a unei măsuri globale bazate pe piață începând din 2021.

Emisiile ETS ale operatorilor de aeronave au reprezentat 64,2 Mt echivalent CO₂ în 2017. Pe baza unui calcul comparativ, emisiile generate de aviație în 2017 au fost cu 4,5 % mai mari decât în 2016. În acest calcul sunt incluse peste 250 de companii aeriene cu sediul în afara UE, dar care au operat zboruri în Spațiul Economic European.

EU ETS se aplică în prezent numai zborurilor intra-SEE, în cazul cărora impactul global al aviației asupra climei la nivel global, inclusiv prin intermediul emisiilor sau al efectelor care nu sunt legate de CO₂, este considerabil mai mare decât componenta CO₂ luată separat. S-a estimat că efectele de forțare radiativă care nu sunt legate de CO₂ au fost de 2-4 ori mai mari decât cele ale CO₂, de unde rezultă că impactul total al aviației intra-SEE se situează într-un interval de 120-250 de milioane de tone echivalent CO₂⁴⁴. Estimările nu iau în considerare efectele legate de norii cirrus, însă acestea sunt considerate a fi mai mici în cazul zborurilor pe distanțe scurte, precum zborurile în interiorul SEE.

Emisiile totale generate de sectorul aviației au reprezentat aproximativ 4 % din emisiile totale de GES din UE în 2017 și aproape că s-au dublat față de 1990. Majoritatea acestor emisii provin din aviația internațională (inclusiv zborurile intra-SEE).

8.3 Politica maritimă

În aprilie 2018, Organizația Maritimă Internațională (OMI) a convenit asupra unei strategii inițiale de reducere a emisiilor de GES generate de transportul maritim internațional. Strategia prevede un obiectiv de reducere a emisiilor cu cel puțin 50 % până în 2050 față de nivelurile din 2008, în vederea decarbonizării complete a sectorului cât mai curând posibil în acest secol. Aceasta include, de asemenea, o listă cuprinzătoare de măsuri de reducere posibile,

⁴³ Regulamentul (UE) 2017/2392 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea menținerii actualelor limitări ale domeniului de aplicare pentru activitățile de aviație și în vederea pregătirii punerii în aplicare a unei măsuri globale bazate pe piață începând din 2021 (JO L 350, 29.12.2017, p. 7).

⁴⁴ Directiva 2008/101/CE, considerentul 19, disponibilă la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1539889146921&uri=CELEX:32008L0101>

inclusiv măsuri pe termen scurt. Cu toate acestea, încă nu s-a ajuns la un acord cu privire la un plan de acțiune pentru punerea în aplicare a strategiei.

La nivelul UE, primele obligații legate de monitorizarea și raportarea emisiilor generate de transportul maritim, în temeiul Regulamentului privind MRV în domeniul transportului maritim⁴⁵, au intrat în vigoare la 31 august 2017, când planurile de monitorizare au trebuit completate și transmise verifcătorilor. Monitorizarea și raportarea emisiilor pe baza planurilor au început în ianuarie 2018. În prezent, Comisia lucrează la o modificare pentru a alinia regulamentul cu sistemul de colectare a datelor convenit de OMI în 2017.

8.4 Crearea unei legături între EU ETS și sistemul de comercializare a emisiilor al Elveției

În noiembrie 2017, UE și Elveția au semnat un acord privind crearea unei legături între sistemele lor respective de comercializare a emisiilor, care este primul astfel de acord încheiat între două părți la Acordul de la Paris. Părțile vor face schimb de instrumente de ratificare odată ce vor fi îndeplinite toate condițiile pentru crearea legăturii între cele două sisteme, iar acordul va intra în vigoare la data de 1 ianuarie a anului următor.

8.5 Piețele internaționale ale carbonului

UE participă activ la negocierile Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) cu privire la aspectele cadrului de reglementare de la Paris legate de cooperarea internațională în materie de piețe. UE are un interes constant de a asigura punerea în aplicare a unui set solid de norme contabile și a unui mecanism de piață ambițios pentru a preveni subminarea eforturilor actuale prin intermediul dublei contabilizări, precum și pentru a promova acțiuni mai ample și mai ambițioase.

Comisia își intensifică cooperarea cu autoritățile chineze cu privire la comercializarea certificatelor de emisii și piețele carbonului, cu scopul de a le ajuta să instituie la nivel național un sistem de comercializare a emisiilor funcțional. Memorandumul de înțelegere semnat la Summitul UE-China din iulie 2018 va constitui o bază solidă pentru continuarea acestei cooperări. Un nou proiect va contribui la consolidarea capacităților Chinei în materie de comercializare a certificatelor de emisii.

De asemenea, Comisia sprijină dezvoltarea, printr-o abordare „de jos în sus”, a unor instrumente robuste ale pieței carbonului. Procesul de la Florența reunește factori de decizie politică (din California, Canada, China, UE și Noua Zeelandă), cadre universitare și reprezentanți ai ONG-urilor, cu scopul de a învăța unii de la alții și de a coopera mai strâns în vederea construirii unor piețe solide ale carbonului. Printre alte inițiative în acest domeniu se numără Parteneriatul de pregătire pentru participarea la piața carbonului și Parteneriatul internațional de acțiune în domeniul carbonului.

⁴⁵ Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE (JO L 123, 19.5.2015, p. 55).

8.6 Acțiunea voluntară – Parteneriatul de la Marrakesh privind combaterea schimbărilor climatice la nivel global

Pentru a răspunde apelului lansat de Acordul de la Paris cu privire la mobilizarea actorilor nestatali (întreprinderi, orașe, cetățeni, societatea civilă internațională etc.), UE susține o serie de inițiative emblematiche, printre care: Misiunea Inovare, Convenția globală a primarilor pentru climă și energie (prin intermediul Convențiilor regionale), Cadrul pe 10 ani de programe privind consumul și producția durabile (Rețeaua One Planet), Parteneriatul pentru acțiune în domeniul economiei verzi, Parteneriatul CSN, Energie din surse regenerabile pentru Africa, 4/1000 pentru agricultura inteligentă din punct de vedere climatic și InsuResilience. Sunt în curs de elaborare instrumente sistematice de monitorizare pentru a măsura impactul acestor inițiative în ceea ce privește reducerea emisiilor și reziliența. Pe plan internațional, aceste eforturi sunt organizate sub auspiciile Parteneriatului de la Marrakesh privind combaterea schimbărilor climatice la nivel mondial.

Anuarul politicilor climatice la nivel global⁴⁶ și Raportul privind decalajele în materie de emisii publicat de UNEP în 2017 arată că acțiunea în domeniul schimbărilor climatice ar putea genera reduceri suplimentare ale emisiilor (față de CSN) între 1,6 și 4 Gt CO₂ pe an în 2020, și între 5 și 10 Gt CO₂ până în 2030, ceea ce ar contribui considerabil la eliminarea decalajului. Analizând exclusiv inițiativele transnaționale, Roelfsema *et al.* (2017)⁴⁷ identifică un impact suplimentar la nivel mondial între 1 și 3 Gt echivalent CO₂ în 2030.

Europa este una dintre cele mai dezvoltate regiuni în ceea ce privește acțiunile climatice realizate de actori nestatali: dintre inițiativele de cooperare înregistrate pe platforma UNFCCC NAZCA (Zona actorilor nestatali pentru acțiuni climatice – un portal online unde se pot consulta acțiunile colective), 54 % sunt europene.

Din 2017, Convenția primarilor din Europa este membră a Convenției globale a primarilor pentru climă și energie, care reunește cele două principale inițiative la nivel mondial desfășurate de orașe și administrații locale (Convenția primarilor și Pactul primarilor) pentru facilitarea tranziției către orașe cu emisii scăzute și reziliente la schimbările climatice, ceea ce aduce de asemenea beneficii pentru întreaga economie și are un impact global.

8.7 Sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare

Cu un sprijin de 75,74 miliarde EUR oferit în 2017, UE și statele sale membre sunt cei mai mari furnizori de asistență oficială pentru dezvoltare către țările în curs de dezvoltare. În special, sprijinul oferit de UE, de Banca Europeană de Investiții (BEI) și de statele membre pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare să abordeze problema schimbărilor climatice aproape că s-a dublat în termeni nominali față de 2013. UE și statele sale membre sunt cei mai mari contribuitori la Fondul verde pentru climă, cu un angajament de 4,7 miliarde USD, reprezentând aproape jumătate din valoarea totală de 10,3 miliarde USD a angajamentelor asumate în momentul mobilizării inițiale a resurselor.

⁴⁶ unfccc.int/tools/GCA_Yearbook/GCA_Yearbook2017.pdf

⁴⁷ <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2017.11.001>

În 2017, UE și Uniunea Africană (UA) au lansat **Parteneriatul UA-UE pentru cercetare și inovare privind schimbările climatice și energia durabilă**, care cuprinde trei domenii principale de cooperare: serviciile climatice, energia din surse regenerabile și eficiența energetică.

UE finanțează numeroase programe și inițiative axate pe adaptare și atenuare, în special pe nevoile celor mai vulnerabile țări în curs de dezvoltare. Printre evoluțiile din ultimul an se numără lansarea **Planului UE de investiții externe**, care încurajează realizarea de investiții în țările în curs de dezvoltare din Africa și în regiunea din vecinătatea UE și este conceput în funcție de nevoile specifice ale țărilor în curs de dezvoltare. **Inițiativa UE de finanțare pentru electrificare** (115 milioane EUR) are obiectivul de a sprijini investițiile care sporesc și îmbunătățesc accesul la servicii energetice moderne, accesibile și durabile.

Alianța mondială împotriva schimbărilor climatice+ este o inițiativă emblematică a UE. O prioritate-cheie este aceea de a susține elaborarea și punerea în aplicare a unor strategii concrete și integrate de adaptare la schimbările climatice și de atenuare a acestora. În 2015-2017, s-a furnizat finanțare în valoare de circa 100 de milioane EUR, în special prin intermediul unui program multinațional pentru insulele din Pacific, pentru a sprijini 13 țări în eforturile lor de adaptare la schimbările climatice.

În 2018, UE a lansat un nou program în valoare de 20 de milioane EUR în sprijinul **parteneriatelor sale strategice** în vederea punerii în aplicare a Acordului de la Paris de către economiile majore (în principal membrii neeuropeni ai G20 și Iranul).